Anul al 61-lea
4 Pagini

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 251 Marţi 12 Septembrie 1944
4 Pagini

„ASOCIAŢIUNEA" SIBIIU

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2506 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITAŢI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

ABONAMENTE
U. LITERAR
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 L. 460
lei-12 L. 900, RADIO U.
6 L. 600 lei - 12 L. 1000
Z. ŞTIINŢELOR 6 L. 600-12
L. 1000 lei, VESELIA 6 L.
450 12 L. 800 lei
TR. SUFLET 6 L.
320-12 L. 600 lei

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

ORDINEA PROBLEMELOR ROMÂNEŞTI

de I. LUGOSIANU

Ne aflăm într'unul din acele momente istorice, în care cel mai mare curaj trebue să fie întovărăsit de maximum de prevedere, de linişte şi de sânge rece.

O răsturnare totală s'a produs pentru ţara noastră, în toate domeniile. Şase ani de regim dictatorial au falsificat nu numai bazele aşezării noastre de stat, ci odată cu ele datele tuturor problemelor fundamentale ale ţării.

Un regim de libertate a înlocuit din fericire, spre satisfacţia generală, regimul de dictatură. Prin efectul acestei schimbări, toate problemele ţării se pun dintr'o dată, pe acelaş plan, în dezordine şi în grabă vertiginoasă, ca altă dată în legenda greacă, relele eşite din lada Pandorei, în care singură speranţa rămânea în fundul cutiei vrăjite.

Deschizând cu prevederea necesară, cutia Pandorei, care cuprinde problemele româneşti, speranţa noastră poate rămânea astăzi întreagă, dacă vom şti să seriem problemele în ordinea lor de importanţă şi de urgenţă şi dacă, abordându-le, le vom căuta soluţiile cu singura preocupare a interesului general şi a dreptăţii pentru toţi.

Astăzi toate problemele se pun dintr'odată, dar ele nu pot fi rezolvate dintr'odată. O selecţiune riguroasă trebue să impună atenţiei guvernului şi opiniei publice pe primul plan problemele noastre de existenţă.

In primul rând trebue să trăim. O naţiune nu poate trăi fără un statut teritorial sigur şi fără un statut internaţional precis, care să-i reglementeze raporturile cu celelalte state. Fără aceste condiţiuni esenţiale nici legile, nici ordinea internă a colectivităţii şi libertăţile individului nu pot avea decât o existenţă precară.

In ordinea de soluţionare a problemelor, pe care ni le impune ceasul de faţă, se cuvine deci ca războiul şi lichidarea lui din toate punctele de vedere, să aibă întâietate asupra tuturor celorlalte chestiuni. Trebue încheiat în primul rând armistiţiul, care să reglementeze drepturile şi îndatoririle noastre reciproce în raporturile cu Naţiunile-Unite şi care să ne transforme din colaboratori de fapt ai marilor naţiuni învingătoare în colaboratori de drept cu un statut bine precizat, pe temeiul unor convenţiuni bilaterale.

Strâns legată de această chestiune vitală este problema refacerii unităţii Ardealului. Drepturile noastre indiscutabile pentru Aliaţi, ne sunt contestate de duşmani. Ardealul trebue redobândit prin luptă.

Să nu uităm deci că războiul, deşi aproape de sfârşit, nu s'a sfârşit şi că ne cere jertfe noui, suferinţe şi privaţiuni noui.

Pe un plan tot aşa de important se situează pentru noi şi problema pâinii, problema existenţei noastre materiale de azi şi de mâine, aprovizionarea armatelor şi a populaţiei civile. Dacă astăzi un an agricol bun ne-a lăsat rezerve importante, cel mai elementar simţ de prevedere ne impune să pregătim cu grijă recoltele viitoare, rezolvând problemele de combustibil, transporturi şi securitate, fără care muncile agricole de toamnă, care nu tolerează întârzieri, nu vor putea fi la vreme făcute

După ce vom isbuti a face faţă acestor chestiuni de existenţă ale ţării şi ale populaţiei noastre, a doua mare serie de probleme trebue luate în cercetare şi rezolvate. Trebue să ştim sub ce legi trăim.

A fost de sigur excelentă hotărirea guvernului nostru de a restaura constituţia din 1923, care conţine în cea mai mare parte şi desvoltă dispoziţiile constituţiei din 1866. Dar o constituţie pune principii fundamentale pentru organizarea Statului şi dă normele generale pentru întocmirea legislaţiei. Ea nu reglementează raporturile juridice dintre cetăţeni sau dintre aceştia şi colectivitate. Această reglementare nu poate fi decât opera legilor.

Anii de dictatură ne-au aruncat într'un haos legislativ total. Un regim de libertate nu se poate guverna cu legile dictaturii. Numai de la Septembrie 1940 până astăzi, bunul plac al regimului trecut ne-a impus legi, regulamente şi decizii care sunt cuprinse în peste 30 de volume. Ele au abrogat o parte din vechile legi şi au creat raporturi de drept şi de fapt, dintre cari unele pot şi trebue să fie desfiinţate, dintre cari altele trebue menţinute.

In această ordine de idei a legislaţiei noastre problema trebue privită sub două aspecte: acela al lichidării trecutului şi acela al reconstrucţiei.

In ce priveşte lichidarea indispensabilă a legiferării trecute, ea este prea vastă ca să fie opera unui singur om; prea complexă ca să nu fie coordonată sub o conducere unitară; prea urgentă ca să fie multă vreme amânată. O comisiune compusă din juriştі competenţi, din delegaţi ai ministerelor şi din care nu trebue să lipsească reprezentanţii diferitelor ramuri de producţiune, cari au făcut experienţa acestei legislaţii nefaste, ar putea examina tot materialul existent şi ar face propunerile necesare guvernului.

O metodă asemănătoare ar putea fi aplicată în ce priveşte al doilea aspect al problemei legislative, acela al reconstrucţiei legale. In aşteptarea întrunirii unei reprezentanţe naţionale, care nu va fi posibilă înainte de încheierea păcii, trebue în prealabil adunat tot materialul necesar acestei acţiuni de reconstrucţii în toate domeniile, material care nu va fi uşor de cules în haosul administrativ şi politic lăsat de regimul trecut.

Cu acest prilej, vor putea fi stabilite şi multe din grelele răspunderi ale celor cari ne-au guvernat în ultimii ani, ceia ce va permite guvernului să procedeze la acţiunea de epurăţie necesară pentru înoirea ţării.

Este aproape inutil să mai adăogăm că problema oamenilor este tot aşa de importantă ca şi celelalte. Un regim nou de libertate nu poate funcţiona cu oamenii trecutului de dictatură. Nu numai o chestiune de morală publică, ci şi o chestiune de competenţă, de tehnică şi de mentalitate. Toate posturile de conducere trebue deci încredinţate fără întârziere oamenilor care prezintă ţării depline garanţii de securitate.

Guvernul actual are marea răspundere istorică de a da un statut legal noulor noastre raporturi cu aliaţii, de a continua războiul şi reface unitatea Ardealului, de a lichida un trecut oneros şi de a pregăti bazele reconstrucţiei noastre viitoare, până în ceasul când restabilirea păcii şi putinţa unei consultări naţionale ne vor îngădui să avem o reprezentanţă naţională pe baze democratice.

Executor norocos al iniţiativei istorice din 23 August şi sprijinit de blocul partidelor democratice, el are — cu aceste titluri — îndreptăţirea de a cere şi obţine sprijinul poporului român pentru lichidarea trecutului şi pregătirea viitorului.

REMANIEREA GUVERNULUI FRANCEZ

Cu prilejul vizitei sale la Otta wa, capitala Canadei, generalul de Gaulle este primit de D. Mack enzie, primul ministru al ţării

Londra, 10 (Rador). — Generalul de Gaulle şi-a remaniat guvernul: Noul cabinet francez este compus după cum urmează:

Externe: d. Georges Bidault, fost preşedinte al comitetului naţional de rezistenţă din Franţa;

Ministru de stat: d. Jules Jeanneney, fost preşedinte al Senatului;

Justiţie: d. Francois de Menthon;

Interne: d. Andrien Tixier, fost ministru al ocrotirilor sociale;

Război: d. Andre Diethelm;

Marina: d. Louis Jacquinot;

Economie: d. Pierre Mendes-France, fost ministru de finanţe;

Finanţe: d. Leperçu;

Producţie: d. Lacoste;

Agricultură: d. Robert Ganguy-Prigent;

Alimentaţie: d. Paul Giaccobi;

Colonii: d. Rene Pleveu

TRUPELE ROMÂNE AU INFRÂNT

REZISTENŢELE GERMANE ŞI INAINTEAZĂ SPRE NORD

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAŢIUNILOR DIN ZIUA DE 10 SEPTEMBRIE 1944

In sectorul Turda-Luduş trupele noastre au reuşit a înfrânge peste tot rezistenţele inamice şi se găsesc în înaintare către Nord.

In regiunea Sf. Gheorghe, trupele române, în legătură cu trupele sovietice, au continuat înaintarea către Nord, reuşind a cuceri oraşul Târgul Săcuesc şi a pătrunde pe valea Oltului până la Bicsad.

Pe restul frontului acţiuni fără importanţă deosebită.

LUMEA VA TREBUI PUSĂ LA ADĂPOST

DE O TREZIRE A SISTEMULUI NAZIST

DECLARAŢIILE D-LUI EDEN

Londra, 10 (Rador). — *Luând cuvântul Sâmbătă seara la Kenilworth, în Warwickshire, d. Eden, ministrul afacerilor străine, a declarat între altele:*

Sistemul nazist s'a desvoltat într'atât încât a pătruns prin toate domeniile vieţii germane. Când această afacere se va fi terminat, noi, împreună cu prietenii şi aliaţii noştri, va trebui să rămânem uniţi şi tari pentru a veghea ca nu cumva acest lucru să se întâmple din nou. Aceasta nu va fi o misiune uşoară.

In afară de inamicii noştri germani, vom avea de lucru şi cu japonezii. Ne înarmăm pentru a aduce completa noastră contribuţie în vederea înfrângerii lor. Suntem hotăriţi, ca şi cu Germania, să ajungem să vedem victoria noastră completă.

CREAREA UNUI COMISARIAT DE CONTROL

Londra 10 (Rador). — Cele două chestiuni care vor domina pe toate celelalte cu prilejul conversaţiilor, care, se crede, vor avea loc în curând între d-nii Churchill şi Roosevelt, sunt viitorul Germaniei şi războiul din Extremul Orent, — scrie Sunday Times.

Sunt motive bune să se creadă că există un acord complet asupra creerii unui comisariat suprem de control, care îşi va avea reşedinţa la Berlin.

S'a propus ca acest organism să fie compus din comandanţii supremi ai celor trei teatre principale de război şi anume: generalul Eisenhower, generalul sir Harold Alexander şi, probabil, mareşalul Jukov şi din trei membri civili, având rangul de miniştri.

Această comisie va alcătui un fel de cabinet cuprinzând pe şefii diferitelor ministere ca; finanţe, interne, sănătate, etc.

Legile care vor fi aplicate au fost pregătite de experţi şi au şi fost tipărite.

Ele prevăd dizolvarea completă a partidului naţional-socialist, revocarea tuturor legilor inspirate de doctrinele naziste şi asigurarea domniei legilor şi ordinei în ţară.

Toate activităţile politice vor fi interzise pentru a perioadă care va fi fixată în funcţie de considerente de ordin militar.

Sindicatele laburiste vor putea fi înfiinţate în măsura în care ele nu vor camufla activităţi politice prohibite.

RUSIA SOVIETICĂ A ÎNCETAT OSTILITĂŢILE IMPOTRIVA BULGARIEI

Moscova, 10 (Rador). — In cursul nopţii de Sâmbătă, s'a făcut următoarea declaraţie oficială:

„Având în vedere faptul că guvernul bulgar a rupt relaţiile cu Germania, a declarat război Germaniei şi s'a adresat guvernului sovietic cerând armistiţiu, guvernul sovietic a dat ordin pentru încetarea ostilităţilor împotriva Bulgariei astăzi, la ora 10.

Guvernul sovietic, împreună cu guvernele Marei Britanii şi Statelor-Unite, lucrează în prezent la redactarea condiţiilor de pace cu Bulgaria".

❖

Moscova, 10 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Reuter" transmite:

Incetarea ostilităţilor din Bulgaria s'a produs exact la patru zile după declaraţia de război a Uniunii Sovietelor către Bulgaria şi la patru zile, fără cinci ore şi jumătate, după ce Bulgaria a cerut armistiţiu de'a Moscova.

TREI PUTERNICE COLOANE MOTORIZATE SOVIETICE INAINTEAZĂ IN INTERIORUL BULGARIEI

Londra, 10 (Rador). — Colonelul Ernst von Hammer, redactorul militar al agenţiei germane de presă, a anunţat în cursul nopţii spre Duminică că trei puternice coloane motorizate sovietice, precedate de „vârfuri" de tancuri, înaintează în interiorul Bulgariei, din spre Silistra în spre sud şi spre Giurgiu şi Turnu Măgurele, în spre sud-vest pentru a ocupa trecătorile Şipca şi Arabakonan, dela răsărit de Sofia.

Se pare că coloana ce înaintează din spre Silistra a primit ordin să atingă coasta Mării Egee cât mai curând posibil, a adăogat colonelul von Hammer.

CAPTURAREA ORAŞELOR VARNA ŞI RUSCIUK

Moscova, 10 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Reuter" transmite:*

Capturarea oraşelor Varna şi Rusciuk a fost anunţată Vineri.

Oraşul Şumla (Şumen) este un important centru din interiorul ţării, aflat la 50 mile răsărit de Varna, pe principala cale ferată ce duce spre Burgas şi Adrianopol, înspre Grecia.

Câştigurile din ultimele 24 ore arată că ruşii au intrat în Bulgaria cu peste 50 mile în fiecare zi.

FORŢELE SOVIETICE LA 20 MILE DE GRANIŢA TURCIEI

Londra, 10 (Rador). —Trimisul special al agenţiei „Reuter" în Balcani anunţă, după un comunicat oficial al comisariatului poporului pentru afacerile străine, că forţele sovietice se află la numai 20 mile de graniţa Turciei, după ce au ocupat punctele cheie bulgare.

ORDINUL DE ZI AL MAREŞALULUI STALIN

Moscova, 10 (Rador). — Mareşalul Stalin, comandantul suprem al armatei roşii, a adresat următorul ordin de zi, generalului de armată Tolbukin şi amiralului Oktyabrsky:

„Forţele de pe cel de al treilea front ucrainian au trecut în cursul zilei de 8 Septembrie frontiera româno-bulgară şi au ocupat aproximativ 170 oraşe locuite, printre care oraşele Şumla şi Rusciuk.

In cooperare cu flota din Marea Neagră, forţele noastre au ocupat deasemeni porturile bulgare Varna şi Burgas

Trupele noastre au început operaţiile în Bulgaria, de oarece guvernul bulgar nu a dorit să rupă relaţiile cu Germania şi a oferit azil forţelor armate germane pe teritoriul bulgar.

In urma acţiunilor trupelor noastre încununate de succes, obiectivul operaţiei a fost atins.

Bulgaria a rupt relaţiile cu Germania şi a declarat război Germaniei. Astfel, Bulgaria a încetat de a mai fi centrul influenţei germane în Balcani, cum a fost în ultimii 30 ani.

In operaţiile duse pe teritoriul Bulgariei, s'au distins trupele generalilor de divizie Şlemina, Caghen şi Şarohin, tanchiştii, de sub comanda generalilor de brigadă Jdanov şi Katkev, ca şi cei de sub comanda generalului de divizie Suhorucikin, marinarii de sub comanda locotenent comandorului Katanov şi aviatorii de sub comanda generalului Ermacenko.

Pentru succesul obţinut, unităţile cari s'au distins în operaţiile militare de pe teritoriul Bulgariei vor purta denumirea de „Rusciuk", „Şumla" şi „Burgas".

In onoarea acestor victorii, în ziua de 9 Septembrie, la ora 23, (ora Moscovei), Moscova, în numele ţării, va saluta vitezele trupe de pe cel de al treilea front ucrainean şi pe marinarii flotei din Marea Neagră ce s'au distins în cursul operaţiilor de pe teritoriul bulgar prin 20 de salve de artilerie trase de 224 guri de tun".

O MARE MANIFESTAŢIE LA SOFIA

Sofia, 10 (Rador) — Agenţia Telegrafică Bulgară transmite:

O manifestaţie monstră a avut loc Sâmbătă după amiază în capitala Bulgariei pentru a sărbători eliberarea poporului bulgar de regimul oprimator.

Partizanii coboraţi din munţi şi deţinuţii politici eliberaţi din închisori au fost obiectul unor ovaţii delirante.

Mai mulţi oratori s'au succedat, preamărind victoria poporului şi triumful realizat de el asupra fascismului.

La această manifestaţie au luat parte, în afară de aproape toată populaţia capitalei, detaşamente ale armatei şi un grup important de muncitori ai căilor ferate bulgare.

Manifestanţii au defilat prin faţa legaţiei sovietice, strigând: „Trăiască Uniunea Sovietelor, Trăiască armata roşie!"

Manifestanţii şi soldaţii purtau drapele tricolore şi drapele roşii şi pancarde având pe ele inscripţiuni ca: „Trăiască frontul patriotic". „Trăiască colaborarea dintre armată şi partizani", „Trăiască amiciţia cu Uniunea Sovietelor".

GRAVA SITUAŢIE A APĂRĂRII GERMANE DIN CARPAŢI

Moscova 10 (Rador). — *Corespondentul agenţiei „Reuter" transmite:*

„Intreaga apărare germană din Carpaţi este acum împresurată într'un „sac adânc", a declarat colonelul Karpov, comentatorul militar sovietic.

„Trupele sovietice dela graniţa Jugoslaviei au atins regiuni aflate cam la aceiaşi înălţime cu regiunile în care operează armata roşie din nordul Carpaţilor".

Pustiirile pricinuite de un ciclon pe coasta Pacificului

3000 de persoane şi-au pierdut viaţa

Mexico City, 10 (Rador). — **După constatările de până acum, 3000 persoane şi-au pierdut viaţa în urma ciclonului care a bântuit Sâmbătă în patru state de pe coasta Pacificului şi care a pricinuit pustiiri întinse.**

Sute de oameni au rămas fără adăpost. Recoltele şi turmele au fost nimicite.

O parte din oraşul la Quinta a fost complet distrus.

Alte oraşe au fost izolate, căile ferate devenind impracticabile.

Pe de altă parte, din cauza ploilor torenţiale din ultimele trei zile aerodromurile au fost inundate.

TRUPELE ALIATE AU TRECUT FRONTIERA LUXEMBURGULUI

Londra, 10 (Rador). — După cum se află dela marele cartier al forţelor expediţionare de sub comanda generalului Eisenhower, trupele americane au trecut frontiera Luxemburgului.

Locul în care s'a efectuat această trecere nu a fost desvăluit.

Trupele aliate au intrat în Neufchateau, la 25 mile nord-est de Sedan, şi operează deasemeni dealungul râului Ourthe, în regiunea March

In regiunea Liège, trupele aliate s'au desfăşurat în evantai şi au cucerit localitatea Theux.

Ele au cucerit şi localitatea Hex, la sud-est de Saint Trond.

Germanii fac tot ce le stă în putinţă pentru a păstra o regiune mică ce a rămas în mâna lor la nord de Bruges — canalul Gand. Suprafaţa pe care ei o stăpânesc este mărginită de localităţile Bruges. Blankenberghe şi Gand.

Patrule de recunoaştere blindate se află, de fapt în Bruges.

Aliaţii sunt extrem de aproape de Blankenberghe.

Din Brest se anunţă că luptele se dau din casă în casă.

La Le Hâvre, unde 50 germani s'au şi predat, aliaţii folosesc difuzoare în cadrul războiului psihologic.

Acesti germani au declarat că celelalte trupe din fortăreaţă se tem să iasă afară din cauza puternicelor câmpuri de mine puse de germani în faţa intrărilor în oraş.

Partidul social-democrat şi problemele actuale

Un interview al d-lui ministru C. Titel Petrescu acordat presei străine

D. ministru de stat Titel Petrescu, făcând declaraţii presei aliate la sediul central al partidului social democrat

D. C. Titel Petrescu, ministru de stat, preşedintele partidului social-democrat, a primit eri dimineaţă pe următorii corespondenţi de presă străini: d-nii *Cedric Salter*, reprezentantul ziarelor engleze „Daily Express", „Sunday Express" şi „Evening Standard"; *Derek Patmore* „Daily Mail", „Observer" şi „Cristian Science Monitor"; *Frank o'Brien* „Associated Press of America", *Alfred Cholerton* „Daily Telegraph", *John Makintorch* „Arab News Agence", *Sam Brewer* „Chicago Tribune" şi *Archie Gibbson* „Daily Sketch".

La întrebările puse de reprezentanţii ziarelor americane şi engleze, d. ministru Titel Petrescu a făcut următoarele declaraţii:

UN ISTORIC AL SOCIALISMULUI ROMÂNESC

Inceputurile socialismului românesc datează de peste 100 ani. Influenţa socialismului utopic din primele decade ale veacului trecut s'au resimţit şi în Principatele române unite şi în România de mai târziu. Este de necontestat că revoluţia dela 1848 în Principate a avut o nuanţă socialistă. Cel puţin la începuturile ei. Ca partid, muncitorimea română s'a organizat prima dată în anul 1892, şi prin reprezentanţii ei a luat totdeauna parte la congresele internaţionale.

Evident, era un partid cu caracter mai mult intelectual, deoarece ţara românească se afla pe vremea aceea mult înapoiată din punct de vedere economic. Muncitorimea industrială era foarte puţin numeroasă, deci lipsea partidului o bază solidă.

De abia în primii ani ai veacului acesta s'a înjghebat un partid social-democrat mai puternic, iar adevăratul răsunet în masse l a avut începând din 1918, când

(Continuare în pag. 2-a)